

Pensumbeskrivelse Modul 11 + 12

Specialuddannelse i anæstesiologisk sygepleje

August 2020

Jf. Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje BEK nr. 395 af 07/04/2017

Spørgsmål i forbindelse med Pensumbeskrivelsen kan altid besvares af en af de lokale kursusledere:

Region NORD:

Lone Meldgaard, Kursuskoordinator
lom@ucn.dk

Region MIDT:

Jette Vibjerg, Uddannelseskonsulent
Jette.vibjerg@stab.rm.dk

Region SYD:

Sus Thorsen, Uddannelseskonsulent
sus@rsyd.dk

Region ØST:

Britta Toftlev Johansen, Kursus- og Uddannelsesleder
Britta.johansen.01@regionh.dk

Indhold

Formålet med modul 11 & 12.....	2
Emne 1: Dokumentation og registrering af anæstesiforløb	3
Emne 2: Patientsikkerhed og kvalitetsudvikling	4
Emne 3: Etik i sundhedsvæsenet.....	5
Emne 4: Tværprofessionelt samarbejde og kommunikation med voksne i den anæstesiologiske sygepleje	6
Emne 5: Kommunikation med børn i den anæstesiologiske sygepleje.....	7
Emne 6: Vidensformer i den sygeplejefaglige kliniske praksis	8
Emne 7: kritisk vurdering af videnskabelige artikler og undersøgelser	9
Emne 8: Faglig argumentation	10
Emne 9: Introduktion til refleksions- og formidlingsopgave II	11
Formål / mål.....	11
Kriterier for refleksions- og formidlingsopgave II	11
Gruppedannelse- og fremlæggelse	13
Litteratur	14
Emne 10: Introduktion til afsluttende skriftlig opgave	15

Formålet med modul 11 & 12

Med et fokus på kvalitetsudvikling samt tværprofessionel koordinering og samarbejde, at:

- Øge sine fagkundskaber og sin forståelse for oplevelser, reaktioner og mestringsstrategier hos patienter, pårørende og personale
- Udvikle sin selvforståelse og sine kompetencer i forhold til mødet med mennesker i kritiske situationer og få indsigt i de fænomener, der kan opstå i komplekse sammenhænge
- Få indsigt i videnskabsteoretiske perspektiver og metoder for forskning og fagudvikling
- Få indsigt i anvendelse af forskningsresultater i anæstesiologisk sygeplejepraksis
- Få indsigt i kvalitetsudvikling samt tværprofessionel koordinering og samarbejde

Emne 1: Dokumentation og registrering af anæstesiforløb

Antal lektioner: 2

Emnet omfatter: Formål med dokumentation og registrering af anæstesiforløb i forhold sammenhængende patientforløb

Oplysninger som har patientsikkerhedsmæssig og juridisk betydning i forbindelse med en senere afklaring af de mest gængse klager (patientidentifikation, allergi, lejringskader, tandskader, dårlige oplevelser ved indledning og opvågning, awareness).

Emnet gennemgås ved hjælp af eksempler på anæstesijournaler, der belyser ovenstående.

Litteratur:

Pott, Frank C. & Belhauge, Bo (2020): *Monitorering og anæstesiapparatet*. Kap. 3, s. 48-49. I: Rasmussen, Lars S. & Steinmetz, Jakob (red.) (2020): *Anæstesi*. Fagl's Forlag, København. 5. udgave, 1. oplag. ISBN 978-87-9359-095-3

Styrelsen for Patientsikkerhed (2016): *Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (Journalføringsbekendtgørelsen)*. BEK nr. 1090 af 28/07/2016

Sundhedsstyrelsen (2013): *Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser*. Vejl. Nr. 9019 af 15/01/2013

Sundheds- og Ældreministeriet (2017): *Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje*, bilag 1. BEK nr. 395 af 07/04/2017

Sundheds- og Ældreministeriet (2019): Sundhedsloven. Lovbekendtgørelse nr. 903 af 26/08/2019. Patientsikkerhed. Kap. 61, § 198-202

www.retsinformation.dk

Emne 2: Patientsikkerhed og kvalitetsudvikling

Antal lektioner: 4

Emnet omfatter: Fokus på kvalitetsudvikling af den kliniske praksis.

- Kvalitetscirklen og forbedringsarbejde
- Patientsikkerhed med fokus på overgange
- Utilsigtede hændelser og de læringsmæssige perspektiver heraf

Dokumentation:

- Formål og lovgivning
- Sundhedsloven
- Autorisationsloven

Undervisningen tager udgangspunkt i cases fra kursisternes kliniske praksis

Litteratur:

Sundheds- og Ældreministeriet (2019): Sundhedsloven.
Lovbekendtgørelse nr. 903 af 26/08/2019. Patientsikkerhed. Kap.
61, § 198-202

Sundheds- og Ældreministeriet (2019): Autorisationsloven.
Lovbekendtgørelse nr. 731 af 08/07/2019. Bekendtgørelse af lov om
autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed

Emne 3: Etik i sundhedsvæsenet

Antal lektioner: 6

Emnet omfatter: Introduktion til teorier om etik (pligt-, nytte- og nærhedsetik)

Etik og etisk praksis i klinisk sygepleje

Etiske dilemmaer

- Blodtransfusion
- Hjertestopbehandling
- Tvangsbehandling
- Organtransplantation / hjernedøds-kriteriet
- Behandlingsindikationer
- Interpersonelle konflikter
- Relevante aktuelle emner
- Økonomiske overvejelser og prioriteringer

Kendskab:

- Etisk Råd
- Videnskabsetisk komité

Behandlingsindikationer

Litteratur: Gillon Raanan (1994). *Medical ethics: four principles plus attention to scope*. BMY 1994;309:184-8

Etisk refleksion i sygepleje: Copyright © Sygeplejeetisk Råd september 2017

Etisk baggrundsnotat (2016): *Et venligt skub*. Det Etisk Råd

Etik en introduktion (1994) @ Statens medicinsk-etiske råd 1994
oversat fra svensk *Etik - en introduktion* af Lise Haupt for Det Etiske Råd 1995 ISBN 87-90343-02-6

Materialet ligger på kursusportalen

www.klinisketik.dk

www.etik.dk

Emne 4: Tværprofessionelt samarbejde og kommunikation med voksne i den anæstesiologiske sygepleje

Antal lektioner: 9

Emnet omfatter: Kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde i en anæstesiologisk kontekst og kommunikation med fokus på den voksne patient i den anæstesiologiske sygepleje.

Der tages udgangspunkt i et socialkonstruktivistisk og systemisk perspektiv.

Kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde:

- Hvad vil det sige at kommunikere?
- Kommunikation og samarbejde
- Relationel koordinering og tværfagligt samarbejde
- Domæneteori

Den kommunikative "værktøjskasse" i det korte møde med patienten:

- Interaktion og kommunikation med patienten
- Verbal og nonverbal kommunikation
- At anerkende og lytte til patienten

Undervisningen vil bestå af teoretiske oplæg, diskussion i gruppe og øvelser

Litteratur:

Andersen, H. & Jørnø, M.L. (2013). *Kommunikation i praksis*. Kbh.: Samfundslitteratur. S. 15-25 og 43-54

Borgmann, L. & Ørbech, M.S. (2017). *Livgivende samtaler og relationer*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 6. oplag. S. 43-54 og 93-106

Hornstrup, C. m.fl. *Systemisk ledelse. Den refleksive praktiker*. Dansk Psykologisk Forlag. S. 71-78

Aagaard, K., Schantz Laursen, B., Rasmussen, B.S. & Elgaard Sørensen, E. 2016. *Interaction Between Nurse Anesthetists and patients in a highly technological environment*. Journal of PeriAnesthesia Nursing. Vol 32, No 5, 2017

Tørring, Birgitte et.al. (2020): *Gensidig respekt er afgørende for et operationsteam*. I Fag & Forskning 02/4-2020. Sygeplejersken

Materialet ligger på kursusportalen

Emne 5: Kommunikation med børn i den anæstesiologiske sygepleje

Antal lektioner: 3

Emnet omfatter: Generel indføring i kommunikation med børn og særlige krav til kommunikationen i mødet mellem barn/forældre og anæstesisygeplejersken

- Hvad kræver det at kommunikere med børn, der er ramt af sygdom, og som befinder sig i en presset situation?
- Kommunikation med børn på forskellige alderstrin
- Hvilket behov for kommunikativt samarbejde er der brug for, og med hvem?
- Non-farmakologiske muligheder
- Det kommunikative samarbejde mellem forældre og personale

Litteratur:

Hansen Kirsten Grønbæk (2003): *Tænkning og sprog*. I: Brørup Mogens et.al (red.) 2. udgave, 6.oplag (2003). *Den nye psykologi håndbog kap. 7*. Gyldendal Uddannelse ISBN 87-7913-406-8

Leroy Piet, L et.al. (2016): *Beyond the drugs: Non-pharmacological strategies to optimize procedural care in children*. *Curr Opin Anesthesiol* 2016, 29 (suppl 1): S1-S13.

Krauss Benjamin, A et. Al. (2019): *Managing the Frightened Child*. *Annals of Emergency Medicine*, Volume 74, NO. 1: July 2019

Sjöberg Carina, et.al. (2017): *Participation in paediatric perioperative care: "what it means for parents"* *Journal of Clinical Nursing*, 26, 4246-4254, doi: 10.1111/jocn.13747

Materialet ligger på kursusportalen

Emne 6: Vidensformer i den sygeplejefaglige kliniske praksis

Antal lektioner: 6

Emnet omfatter: Viden og former for viden
Videnskabsteoriens overvejelser over videnskabens
grundproblemer
Videnskabsteoretiske traditioner

- Objektiviserende / positivistiske tradition
- Forstående / fortolkende tradition

Videnskabsteoretiske retninger:

- Positivism
- Hermeneutik
- Fænomenologi
- Socialkonstruktivisme

Hvordan teorifremstilles og anvendes det videnskabsteoretiske perspektiv i den afsluttende opgave, og hvad kan de enkelte videnskabsteorier bidrage med i sygeplejen?

Litteratur: Priebe, G. & Landström, C. (2018). *Den videnskabelige erkendelses muligheder og begrænsninger – grundlæggende videnskabsteori*. I: Henricson, Maria (red.) (2018). *Videnskabelig teori og metode – fra idé til eksamination*. Kbh.: Munksgaard. S. 37-56

Friberg, F. & Öhlén, J. (2018). *Fænomenologi og hermeneutik*. I: Henricson, Maria (red.) (2018). *Videnskabelig teori og metode – fra idé til eksamination*. Kbh.: Munksgaard. S. 333-359

Rasborg, K. (2018). *Socialkonstruktivisme*. I: Henricson, Maria (red.) (2018). *Videnskabelig teori og metode – fra idé til eksamination*. Kbh.: Munksgaard. S. 381 – 404

Materialet ligger på kursusportalen

Emne 7: kritisk vurdering af videnskabelige artikler og undersøgelser

Antal lektioner: 9

Emnet omfatter: Generel introduktion til kvalitative og kvantitative
forskningsprocesser

Naturvidenskabelige forskningsmetode / kvantitativ
forskningsmetode

- Forholdet mellem forsker og udforsket (randomisering og blinding)
- Analyse og statistik
- Epidemiologi
Prævalens
Incidens

Humanvidenskabelige forskningsmetode / kvalitativ
forskningsmetode

- Forskerens forforståelse
- Valg af forskningsfelt og repondenter
- Forholdet mellem forsker og det udforskede
- Analyse af kvalitative data
- Kvalitative forskningsoplæg
- Studiedesign

Kvalitetskrav til forskning og forskningsetik

- Validitet og reliabilitet / præcision / generaliserbarhed
- Kritisk litteraturgennemgang
- Forskningsetik og Den Videnskabsetiske komité

Litteratur:

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015). *Kvalitet i kvalitative studier*. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). *Kvalitative metoder – en grundbog*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. S. 521-531.

Thisted, J. (2018). *Forskningsmetode i praksis – projektorienteret videnskabsmetodik*. Kbh. Munksgaard. S. 165-167 og 169-179.

Andersen, Inger Bak & Matzen, Peter: *Evidensbaseret medicin*. Kap 4 (kvantitativ) + kap. 11 (kvalitativ) 3. udgave, 2010 Gads Forlag

Kryspin, M & Vedtofte, J, I. (2019): *Analyse og vurdering af forskningsartikler – en vejledning*.

Materialet ligger på kursusportalen

Emne 8: Faglig argumentation

Antal lektioner: 2

Emnet omfatter: En introduktion til faglig argumentationsteori som grundlag for kritisk argumentationsanalyse:

Argumentationsteori handler om, hvad der kendetegner argumenter, hvilke funktioner argumenter har, og hvordan argumenter kan bruges i tekster (fx opgaver)

Der tages udgangspunkt i den britiske filosof Stephen Toulmin's argumentationsmodel

- Hvorfor argumentation og argumentets tre grundelementer
- Den udvidede argumentationsmodel
- Vurdering af teksters argumentation ud fra praktiske eksempler

Litteratur: Hegelund, S. (2000). Akademisk argumentation – skriv overbevisende opgaver på de videregående uddannelser. Kbh.: Samfundslitteratur. S. 6 - 35.

Rienecker, Lotte og Stray Jørgensen, Peter (2017): *Den gode opgave. Kap 12, side 347 – 365*, 5.udgave. ISBN: 978-87-593-1521-7

Materialet ligger på kursusportalen

Emne 9: Introduktion til refleksions- og formidlingsopgave II Herunder gruppedannelse

Antal lektioner: 3

Formål / mål

Overordnede formål:

At belyse et problem fra klinisk praksis, med henblik på at forbedre behandling og pleje af fremtidens patienter

Målet er enten:

At kursisten demonstrerer evne til at redegøre for og forståelse af oplevelser og reaktioner hos patienter, pårørende og personale

Eller:

At kursisten demonstrerer evne til at analysere mødet og kommunikationen med mennesker i kritiske situationer

Eller:

At kursisten demonstrerer evne til at inddrage forskellige human- og/eller naturvidenskabelige perspektiver og forskningsresultater i forståelsen af den anæstesiologiske kliniske sygeplejepsiksis

Kriterier for refleksions- og formidlingsopgave II

Kriterier for gruppeopgaven:

Opgaven skal beskrive et emne indenfor det anæstesiologiske speciale

Introduktion:

Introduktionen indeholder baggrund, afgrænsning og formål samt problemformulering

Baggrund

Problemfeltet præsenteres:

- Hvad er problemet?
- Hvorfor er det interessant?
- Hvad ved man om det?
- Hvorfor er det vigtigt?

Det vil sige, at afsnittet indeholder en præsentation af den kliniske problemstilling samt en argumentation for problemets relevans og omfang. I præsentationen skal der indgå referencer fx videnskabelige artikler, der illustrerer og underbygger ovennævnte, da de bruges som argumentation og belæg. Der kan ligeledes indgå en eller flere korte cases og eventuelt egen empirisk undersøgelse. Problemstillingen kan bruges strategisk i forhold til at vise teoriforståelse og få afsluttet områder der ikke uddybes yderligere i opgaven

Afgrænsning og formål

Afsnittet skal indeholde:

- En argumenteret afgrænsning af opgavens problemstilling med præcisering af den eller de valgte synsvinkler. Det skal således ikke argumenteres for fravalg
- Formålet med opgaven, der ekspliciterer hvorfor det er interessant at beskæftige sig med problemstillingen. Formuleres typisk bredere end problemformuleringen

Dette afsnit danner baggrund for problemformuleringen

Problemformulering

Problemformuleringen angiver hvad der helt konkret ønskes undersøgt inden for den valgte problemstilling. Kan formuleres som et spørgsmål eller en hypotese, og er grundlaget for opgavens videre fokus. En problemformulering kan bestå af flere spørgsmål, fx et teoretisk og et praktisk.

Hvis man i problemformuleringen har brugt faglige begreber, der kan defineres forskelligt, skal man skrive efter hvilken definition (eller kombination af definitioner), man vil bruge disse begreber i opgaven

Metode

Metodeafsnittet indeholder en redegørelse samt argumentation for opgavens metode til bearbejdelse af opgavens problemformulering. Anvend nedenstående fem punkter:

- Hvordan vil du svare på din problemformulering?
- Hvem er forfatterne?
- Hvad er din begrundelse for at vælge de(n) pågældende kilde(r)?
- Hvad udvælger du specifikt i forhold til din problemformulering?
- Hvordan vil du opbygge din opgave?

I forhold til informations- og litteratursøgning kan der anvendes flere forskellige systematikker, eksempelvis søgning i bibliotekskataloger, databaser, portaler og internettet. Såfremt der er søgt i databaser, skal der redegøres for hvilke databaser, indenfor hvilket tidsrum og med hvilke søgeord. Søgningens historik kan vedlægges som bilag

Der skal kort redegøres for opgavens videnskabsteoretiske perspektiv og dets relation til, hvordan den kliniske problemstilling bearbejdes. Inddrag eventuelle etiske overvejelser

Gruppedannelse- og fremlæggelse

Gruppestørrelse:

Fra 3 – 5 personer

Gruppefremlæggelse: ca. 10 minutter

På modulets sidste dag skal alle grupperne fremlægge deres opgaver for hele holdet. Der vil til hver gruppe være en vejleder og en responsvejleder

Hovedpointerne fra opgaven opsummeres og de særlige områder, som gruppen ønsker at diskutere med responsvejlederen fremlægges. Litteratursøgningens historik fremlægges og udfordringerne ved søgningen fremhæves

Responsvejlederen: ca. 10 minutter

Responsvejlederens opgave er primært at have fokus på opgavens indhold og struktur, hvor fokus skal være på strukturen. Men der skal selvfølgelig tages hensyn til de særlige områder, gruppen har ønsket at diskutere

Spørgsmål fra resten af holdet: ca. 10 minutter

Nogle punkter man med fordel kan overveje, inden man stiller spørgsmål til en opgave er eksempelvis:

- Er det lykket for opgaveløserne at gøre rede for centrale punkter og problemer på en overskuelig og klar måde?
- Hvilke gode spørgsmål udløser denne opgave? Gode spørgsmål er typisk HV-ord som, hvad, hvordan, hvorledes osv.

Opsummering ved responsvejleder: ca. 5 minutter

Efter den sidste fremlæggelse, vil den teoretiske uddannelsesleder kort opsummere de vigtigste fremadrettede pointer kursisterne kan arbejde videre med, i forbindelse med deres individuelle afsluttende opgave

Andet:

- Opgaven er en samlet gruppepræsentation. Det skal derfor ikke fremgå hvem der har produceret opgavens enkeltdele.
- Opgaven skal fylde 5 – 7 sider
- Opgaven kommenteres af responsvejleder
- Der er mulighed for en skriftlig tilbagemelding, som udarbejdes i samarbejde mellem vejleder og responsvejleder. Hvis gruppen ønsker en tilbagemelding, skal de henvende sig til vejlederen, hvilket skal ske indenfor 7 dage efter fremlæggelsestidspunktet
- Den skriftlige tilbagemelding udformes på basis af, hvorvidt nedenstående kriterier er præsenteret i henholdsvis den skriftlige og den mundtlige fremstilling. Den skriftlige tilbagemelding skal så vidt muligt have fokus på, det generelle

indtryk af den skriftlige og mundlige fremstilling, hvorefter der gives max. tre konstruktive fremadrettede forbedringer, kursisterne kan arbejde videre med

Kriterier for skriftlig tilbagemelding

Ved vurdering af opgaven vægtes følgende:

- At opgaven tager afsæt i teori, der relaterer sig til den anæstesiologiske sygeplejes funktions- og ansvarsområde
- At problemstillingen er relevant og begrundet og problemformuleringen er afgrænset
- At metoden til bearbejdning af problemformuleringen er beskrevet og begrundet
- At der er sammenhæng mellem problemformuleringen og metodebeskrivelsen
- At de valgte data til bearbejdning af problemformuleringen er relevante
- At der er udvalgt og anvendt litteratur, som er relevant og dækkende for bearbejdning af opgavens problemformulering
- De færdige opgaver mailes til den teoretiske uddannelsesleder, datoen findes i programmet for modulet

Litteratur

Censorformandskabet (November 2019): *Opgavekriterier*.

Censorformandskabet (Marts 2019): *Redaktionelle retningslinjer*.

Nielsen, Rasmus Thorbjørn (2015): Litteraturhenvisninger og litteraturlister – Harvard-formatet. Aarhus Universitet, AU Library, Katrinebjerg. Maj 2015

Materialet ligger på kursusportalen

Rienecker, Lotte og Stray Jørgensen, Peter (2017): *Den gode opgave*.

5. udgave. ISBN: 978-87-593-2917-7

Emne 10: Introduktion til afsluttende skriftlig opgave

Antal lektioner: 3

Emnet omfatter: Gennemgang af de til enhver tid gældende opgavekriterier og redaktionelle retningslinjer for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygeplejes afsluttende opgave

Litteratur: Censorformandskabet (November 2019): *Opgavekriterier*.

Censorformandskabet (Marts 2019): *Redaktionelle retningslinjer*.

Nielsen, Rasmus Thorbjørn (2015): Litteraturhenvisninger og litteraturlister – Harvard-formatet. Aarhus Universitet, AU Library, Katrinebjerg. Maj 2015

Materialet ligger på kursusportalen

Rienecker, Lotte og Stray Jørgensen, Peter (2017): *Den gode opgave*. 5. udgave. ISBN: 978-87-593-2917-7